

Формування та реалізація облікової політики підприємств харчової промисловості. Кандидат економічних наук,
Юлія Чебан ЮЛІЯ

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Дмитро БАБЕНКО

2024 р.

Гарант освітньої програми

Олена ПЕТРОВА

2024 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Формування та реалізація облікової політики підприємств харчової
промисловості»

Галузь знань 18 «Виробництво та технології»

Спеціальність 181 «Харчові технології»

Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів вищої освіти «Харчові технології», затверджена вченою радою університету 30.03.2021 року, протокол №8.

Освітній ступінь Бакалавр

Семестр 7

Форма здобуття освіти денна

Викладач Чебан Юлія Юріївна, кандидат економічних наук, доцент,
heban@mnaeu.edu.ua

Розглянуто на засіданні кафедри обліку і оподаткування

Протокол №12 від 20.06.2024 року

Завідувач кафедри д-р екон. наук, професор

Марина ДУБІНІНА

Схвалено науково-методичною комісією обліково-фінансового факультету

Протокол №12 від 24.06.2024 року

Голова науково-методичної комісії канд. екон. наук, доцент Юлія ЧЕБАН

Схвалено на засіданні вченої ради факультету ТВПІТСБ

Протокол №13 від 25.06.2024 року

Голова вченої ради д-р с.-г. наук, професор

Михайло ГИЛЬ

Миколаїв

2024

1. Призначення навчальної дисципліни.

Для прийняття ефективних управлінських рішень, зокрема у напрямі підвищення ефективності виробництва завдяки впровадженню сучасних систем менеджменту значну роль відіграє облікова політика підприємств. Облікова політика, яка є комплексом правил, процедур і методик, формується і реалізується виключно з врахуванням технологічних особливостей діяльності підприємств. Під час здобуття освіти за спеціальністю 181 «Харчові технології» вивчення та засвоєння дисципліни «Формування та реалізація облікової політики підприємств харчової промисловості» є доцільним, оскільки передбачає можливість аналізу та корегування діяльності підприємства з метою підвищення ефективності його діяльності. Розширення знань у сфері документообороту взагалі, та документообороту з обліку запасів, продукції, витрат, зокрема, виробничої звітності, інвентаризаційних аспектів є важливим для фахівців зазначеної спеціальності.

2. Мета навчальної дисципліни.

Метою дисципліни «Формування та реалізація облікової політики підприємств харчової промисловості» є здобуття майбутніми бакалаврами з харчових технологій знань щодо елементів облікової політики підприємств, складовими яких є врахування технологічних процесів, задля формування у здобувачів вищої освіти сучасного економічного мислення і комплексного розуміння питань управління господарсько-фінансовою діяльністю підприємств харчування та оволодіння навичками їх практичного вирішення для підвищення ефективності виробництва, а також впровадження сучасних систем менеджменту.

Завдання дисципліни: оволодіння студентами організаційними і методичними прийомами формування та реалізації облікової політики. Об'єктом дисципліни є облікові особливості процесів виробництва. Предметом дисципліни є об'єкти обліку; технологічні та організаційні особливості підприємств харчової промисловості; способи оцінки об'єкту; загальноприйняті облікові принципи; облікові процедури; облік окремих видів господарських операцій підприємств; звітність.

3. Компетентності.

До системи *компетентностей* належать:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми технічного і технологічного характеру, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у виробничих умовах підприємств харчової промисловості та у процесі навчання, що передбачає застосування теоретичних основ та методів харчових технологій.

ЗК 01. Знання і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 05. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ФК 20. Здатність укладати ділову документацію та проводити технологічні та економічні розрахунки.

Формування та реалізація облікової політики підприємств харчової промисловості. Кандидат економічних наук, доцент Чебан Ю.Ю.

ФК 27. Здатність підвищувати ефективність виробництва, впроваджувати сучасні системи менеджменту

4. Програмні результати навчання:

ПРН 04. Проводити пошук та обробку науково-технічної інформації з різних джерел та застосовувати її для вирішення конкретних технічних і технологічних завдань.

ПРН 15. Впроваджувати сучасні системи менеджменту підприємства

ПРН 23. Мати навички з організації роботи окремих виробничих підрозділів підприємства та координування їх діяльності.

5. Опис навчальної дисципліни.

Галузь знань 18 «Виробництво та технології». Спеціальність 181 «Харчові технології». Освітній ступінь – «Бакалавр». Вибіркова дисципліна. Семестр – 7. Кількість кредитів ECTS – 4,0. Кількість модулів – 1. Кількість змістових модулів – 3.

Види освітньої діяльності та види занять, обсяг годин: загальна кількість годин – 120 год; лекції – 30 год.; практичні заняття – 30 год.; самостійна робота – 60 год. Форма підсумкового контрольного заходу – залік.

Календарний план

(проведення занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу)

№ з/п	Найменування тем	Розподіл навчального часу, годин		
		ЛК	ПЗ	СР
1	Сутність та призначення облікової політики	1	1	2
2	Законодавчо-нормативне регулювання облікової політики	1	1	2
3	Складові та елементи облікової політики	1	1	2
4	Документальне оформлення облікової політики підприємства	1	1	2
5	Формування облікової політики	2	2	4
6	Організаційні аспекти формування облікової політики підприємств харчової промисловості	2	2	4
7	Організація документообороту на підприємствах харчової промисловості	2	2	4
8	Організація інвентаризаційної роботи на підприємствах харчової промисловості	2	2	4
9	Облікова політика щодо активів підприємств харчової промисловості	4	4	8
10	Облікова політика щодо зобов'язань підприємств харчової промисловості	2	2	4
11	Облікова політика щодо витрат підприємств харчової промисловості	4	4	8
12	Облікова політика щодо звітності підприємств харчової промисловості	2	2	4
13	Фактори впливу на формування облікової політики підприємств харчової промисловості	2	2	4

14	Облікова політика як елемент системи економічної безпеки підприємства	2	2	4
15	Формування облікової політики як контекст економічного розвитку підприємства	2	2	4
Всього		30	30	60

Передбачено проведення ділової гри з теми «Наказ про облікову політику» та підготовка індивідуальних завдань з цієї теми. Здобувачам вищої освіти також пропонується участь у заходах неформальної освіти.

6. Порядок та критерії оцінювання.

Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Миколаївському національному аграрному університеті, Положення про порядок оцінювання здобувачів вищої освіти у Миколаївському національному аграрному університеті.

Поточний контроль знань та вмінь здобувачів вищої освіти з дисципліни «Формування та реалізація облікової політики підприємств харчової промисловості» складається з графічного диктанту з кожної теми; контролю за вирішенням практичних завдань на занятті та опитування; контрольної роботи; самостійних робіт; перевірки виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на самостійне обов'язкове опрацювання, перевірки підсумкового тестування.

Підсумковий контроль знань та вмінь здобувачів вищої освіти з дисципліни «Формування та реалізація облікової політики підприємств харчової промисловості» відбувається у формі заліку. Для здобувачів, які виявили бажання складати залік, передбачено виконання залікового завдання.

Порядок зарахування пропущених занять відбувається за затвердженим графіком шляхом виконання практичного завдання самостійно (або після індивідуальної консультації викладача) та захисту виконаного завдання, а також усної відповіді на графічний диктант.

Якщо на практичному занятті була контрольна або самостійна робота, здобувач вищої освіти має зробити її у присутності викладача.

Матеріал, який виноситься для обов'язкового самостійного опрацювання, здобувачі вищої освіти вивчають у вільний від занять час.

Самостійна робота в обсязі 60 години складається з вивчення матеріалу за допомогою конспектів лекцій, підручників, допоміжної літератури, законодавчо-нормативної бази, а також підготовки до практичних занять і виконання окреслених завдань.

Завдання, які винесено на самостійне опрацювання, мають бути захищені та оцінені. Оцінка входить у 60-100 балів.

Формування та реалізація облікової політики підприємств харчової промисловості. Кандидат економічних наук, доцент Чебан Ю.Ю.

Поточний і підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти					
Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
		min	max	min	max
Аудиторна робота, зокрема: графічний диктант	15	1	1	15	15
опитування, вирішення практичних завдань	3	1	2	3	6
	10	1	1	10	10
самостійна робота	2	2	5	4	10
контрольна робота	1	2	7	2	7
Захист робіт, які винесені на самостійне опрацювання	15	1	2	15	30
Індивідуальне завдання	1	3	7	3	7
	1	1	6	3	6
Підсумкове тестування	1	5	9	5	9
Поточний контроль				60	100
Підсумковий контроль (залік)				10	20
Всього по навчальній дисципліні				60	100
Участь у заходах неформальної освіти за наявності документального підтвердження				3	5
Індивідуальне завдання				1	8

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти запропонована для тих здобувачів вищої освіти, які мають на меті отримати більшу кількість балів у результаті кращого засвоєння дисципліни завдяки виконанню індивідуальних завдань.

Для здобувачів вищої освіти, які мають на меті отримати більшу кількість балів	Оцінка в балах
Створення презентаційних матеріалів, зокрема англійською мовою	3 (8)
Формування інформації щодо тем дисципліни з різних джерел	5
Вирішення додаткового індивідуального завдання підвищеної складності	7
Формування файлу з первинними документами	5
Проаналізувати законодавчо-нормативну базу з окресленого питання	1
Скласти глосарій термінів з відповідної теми	1
Підготувати інформацію щодо особливостей формування облікової політики на підприємстві харчової промисловості відповідної підгалузі	7
Заходи неформальної освіти (тренінги, семінари, вебінари, курси тощо)	Зарахування відповідної теми з дисципліни та її оцінка в балах

**Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти, та шкала оцінювання –
залік**

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	зараховано
82 - 89	B	
75 - 81	C	
64 - 74	D	
60 - 63	E	
35 - 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Політика курсу.

Політика курсу визначається системою вимог, які висувуються до здобувачів вищої освіти під час вивчення дисципліни та ґрунтуються до триманні правил академічної доброчесності та корпоративної етики. До здобувача вищої освіти висувуються наступні вимоги: виконання мінімального обсягу всіх передбачених завдань; відпрацювання всіх пропущених (з причини або без) занять за графіком відпрацювань у дні консультацій викладача https://www.mnau.edu.ua/faculty-off/kaf-oblik/#header_graf ; дотримання принципів академічної доброчесності; недопущення плагіату; активна участь у роботі на занятті; наявність для роботи на практичному занятті передбачених практичних завдань, які розміщено у СДН Moodle; обов'язкова участь в усіх видах поточного контролю. Враховуються активність здобувачів щодо використання інформаційних технологій та інновацій у підготовці до занять, використання можливостей участі у науковій роботі та неформальній освіті.

Стягнення за порушення принципів академічної доброчесності під час навчання та проходження підсумкового контролю (плагіат, фальсифікація, списування тощо): повторний контроль; зниження оцінки; попередження адміністрації факультету.

8. Інформаційні джерела.

1. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

2. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку І «Загальні вимоги до фінансової звітності» : наказ Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87 URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : закон України від 16 липня 1999 р. № 996-XIV URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

4. Про затвердження Методичних рекомендацій з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості : наказ Міністерства промислової

політики України від 09.07.2007 № 373 URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0373581-07#Text>

5. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо впровадження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку у сфері громадського харчування і побутових послуг, гармонізованих з міжнародними стандартами : наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України 17.06.2003 N 157. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0157569-03#Text>

6. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування : наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

7. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку : наказ Міністерства фінансів України від 24.05.95 № 88 URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 01.05.2020).

8. Верховна Рада України URL: www.rada.gov.ua

9. Кабінет Міністрів України URL: www.kmu.gov.ua

10. Міністерство фінансів України URL: www.minfin.gov.ua

11. Міністерство економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>

12. Миколаївський національний аграрний університет URL:
<http://oblik.mnau.edu.ua/>

13. Перчук О.В., Усатенко Н.Ф., Джетере О.С. Харчові технології: технологічні розрахунки, облік і звітність у галузі навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 015 Професійна освіта (Харчові технології)». Переяслав-Хмельницький: Київ обл.); 2019 рік 196 с.

9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

В університеті вхід облаштовано пандусом. Є кнопка виклику чергового. Є відповідальні особи, які організують освітній процес (декан, заступники декана, куратор).

Можливість дистанційного (або очно-дистанційного) навчання через:

- систему Moodle (<https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=2736>– лекційний матеріал, практичні завдання, завдання на самостійне опрацювання);
- платформу онлайн-занять Zoom – для проведення індивідуальних практичних занять, консультацій тощо;
- електронний репозитарій МНАУ – для використання інформаційних матеріалів (<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/2457>);
- аудіо- та відеоповідомлення з лекційним матеріалом, поясненням особливостей завдань та напрямками їх виконання тощо;
- спілкування через електронну пошту (cheban200180@ukr.net ; heban@mnau.edu.ua) та телефонний зв'язок;
- залучення до освітньо-наукових заходів в онлайн-режимі;
- індивідуальний підхід до викладення матеріалу навчальної дисципліни;

Формування та реалізація облікової політики підприємств харчової промисловості. Кандидат економічних наук,
доцент Чебан Ю.Ю.

- можливість залучення до освітнього процесу куратора академічної групи та людини, яка знаходиться поряд з здобувачем вищої освіти з особливими освітніми потребами (батьки, сестра, брат та інших).

10. Доступ до матеріалів навчання.

Робочу програму дисципліни, її силабус та навчально-методичне забезпечення дисципліни викладено на офіційному сайті Миколаївського національного аграрного університету.

<https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=2736>

Силабус навчальної дисципліни розроблено

доцентом кафедри обліку і оподаткування

Юлія ЧЕБАН

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ

«Погоджено»
Декан факультету ТВППТСБ
Михайло ГИЛЬ
«17» 2024 р.

«Затверджую»
Перший проректор
Дмитро БАБЕНКО
«17» 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВ
ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ
освітньо-професійна програма підготовки здобувачів вищої освіти «Харчові
технології» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня 4-го року денної форми
здобуття освіти
на 2024-2025 навчальний рік

Освітній ступінь – Бакалавр
Галузь знань – 18 «Виробництво та технології»
Спеціальність – 181 «Харчові технології»
Мова викладання – українська

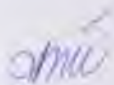
Миколаїв
2024

Робоча програма відповідає меті та особливостям освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти «Харчові технології», затвердженій вченою радою Миколаївського національного аграрного університету від 30.03.2021 року (протокол №8).

Розробник програми: канд. екон. наук, доцент Чебан Ю.Ю., Миколаївський національний аграрний університет

Програма розглянута на засіданні кафедри обліку і оподаткування МНАУ, протокол №12 від 20.06.2024 року.

Завідувач кафедри
д-р екон. наук, професор

Марина ДУБІНІНА

Схвалено науково-методичною комісією обліково-фінансового факультету МНАУ, протокол № 12 від 21.06.2024 року.

Голова науково-методичної комісії
канд. екон. наук, доцент

Юлія ЧЕБАН

I. АНОТАЦІЯ

Під час здобуття освіти за спеціальністю 181 «Харчові технології» вивчення та засвоєння дисципліни «Формування та реалізація облікової політики підприємств харчової промисловості» є доцільним, оскільки передбачає можливість аналізу та корегування діяльності підприємства з метою підвищення ефективності його діяльності. Розширення знань у сфері документообороту взагалі, та документообороту з обліку запасів, продукції, витрат, зокрема, виробничої звітності, інвентаризаційних аспектів є важливим для фахівців зазначеної спеціальності.

Метою дисципліни «Формування та реалізація облікової політики підприємств харчової промисловості» є здобуття майбутніми бакалаврами з харчових технологій знань щодо елементів облікової політики підприємств, складовими яких є врахування технологічних процесів, задля формування у здобувачів вищої освіти сучасного економічного мислення і комплексного розуміння питань управління господарсько-фінансовою діяльністю підприємств харчування та оволодіння навичками їх практичного вирішення для підвищення ефективності виробництва, а також впровадження сучасних систем менеджменту.

SUMMARY

During the education in the specialty 181 "Food Technologies" the study and mastering of the discipline "Formation and implementation of accounting policy of food industry enterprises" is advisable, as it provides the possibility of analyzing and adjusting the activities of the enterprise in order to increase the efficiency of its activities. Expanding knowledge in the field of document flow in general, and document flow in accounting for stocks, products, costs, in particular, production reporting, inventory aspects is important for specialists of the specified specialty.

The purpose of the discipline "Formation and implementation of accounting policy of food industry enterprises" is to obtain knowledge by future bachelors of food technologies about the elements of accounting policy of enterprises, the components of which are the consideration of technological processes, in order to form in higher education applicants modern economic thinking and a comprehensive understanding of issues of management of economic and financial activities of food enterprises and mastering the skills of their practical solution to increase production efficiency, as well as the implementation of modern management systems.

2. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ «ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ НА ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ»

Галузь знань **18 «Виробництво та технології»**

Спеціальність **181 «Харчові технології»**

Освітній ступінь – **Бакалавр**

Обов'язкова (вибіркова) компонента **вибіркова**

Семестр – **VII**

Кількість кредитів ECTS – **4,0**

Кількість модулів – **I**

Кількість змістових модулів – **3**

Загальна кількість годин – **120**

Види освітньої діяльності та види навчальних занять, обсяг годин та кредитів:

Лекції – **30 год. / 1,0 кредит ECTS**

Практичні заняття – **30 год. / 1,0 кредит ECTS**

Самостійна робота – **60 год. / 2,0 кредитів ECTS**

Форми підсумкового контрольного заходу – **залік.**

У процесі вивчення дисципліни застосовуються інноваційні педагогічні технології, а саме цілеспрямований системний набір прийомів, засобів організації навчальної діяльності, що охоплює весь процес навчання від визначення мети до одержання результатів: комп'ютерні презентації, тестові програми, система дистанційної освіти Moodle, технології JeetSi, вбудовані в курс на платформі Moodle, ZOOM та інші.

Якісні зміни до робочої програми:

У 2023-2024 н.р. дисципліна не була обраною, не читалася. У 2024 р. порівняно з попередньою робочою програмою – розширено самостійну роботу, відповідно, перерозподілено оцінку за неї, скориговано її вид. Заплановано онлайн-екскурсію на підприємство харчової промисловості із залученням до екскурсії зав. складом та бухгалтера підприємства. До самостійної роботи включено написання доповіді на запропоновані питання за змістом екскурсії.

Підстава: результати спілкування з роботодавцями.

Передбачені неформальні освітні заходи. Здобувачам пропонуються протягом вивчення дисципліни: індивідуальні завдання, участь у грі «Наказ про облікову політику», участь у вебінарах та семінарах, участь у відкритих лекціях, які проводять поза межами навчального процесу тощо. Здобувач має право самостійно обирати напрям і вид неформальних освітніх заходів. Оцінка їхніх результатів відбувається за наявності документального підтвердження (сертифікат, свідоцтво, скріншот, програма, запрошення тощо). Перезарахування дисципліни або окремих тем відбувається за бажання здобувача на підставі нормативної внутрішньої документації та Положень МНАУ.

Передбачені інформальні заходи освіти. Передбачається, що здобувач у ході життєвого досвіду має застосовувати здобуті знання та результати,

наприклад, вивчаючи наступну тему чи готуючись до всіх видів робіт. І навпаки – здобувачі використовують життєві приклади для трансформації їх в освітній процес, зокрема щодо обліку.

Можливості набуття програмних результатів в умовах інклюзивної освіти. В університеті вхід облаштовано пандусом. Є кнопка виклику чергового. Є відповідальні особи, які організують освітній процес (декан, заступники декана, куратор).

Можливість дистанційного (або очно-дистанційного) навчання через:

- систему Moodle (<https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=2736>– лекційний матеріал, практичні завдання, завдання на самостійне опрацювання);

- платформу онлайн-занять Zoom. – для проведення індивідуальних практичних занять, консультацій тощо;

- електронний репозитарій МНАУ – для використання інформаційних матеріалів (<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/2457>);

- аудіо- та відеоповідомлення з лекційним матеріалом, поясненням особливостей завдань та напрямками їх виконання тощо;

- спілкування через електронну пошту (cheban200180@ukr.net ; heban@mnau.edu.ua) та телефонний зв'язок;

- залучення до освітньо-наукових заходів в онлайн-режимі;

- індивідуальний підхід до викладення матеріалу навчальної дисципліни;

- можливість залучення до освітнього процесу куратора академічної групи та людини, яка знаходиться поряд з здобувачем вищої освіти з особливими освітніми потребами (батьки, сестра, брат та інших).

Мовна підготовка. Дисципліна викладається українською мовою. Водночас, з кожної теми виділено ключові слова, які здобувачі вивчають англійською мовою. Здобувачі мають можливість брати участь у вебінарах та наукових заходах англійською мовою.

Форми навчання. Денна (дистанційна, змішана – за наказом по університету, наприклад у зв'язку із дотриманням карантинних заходів). Освітній процес реалізується у таких формах: навчальні заняття (лекційні заняття, практичні заняття, консультації), індивідуальні завдання, самостійна робота, контрольні заходи.

Методи навчання. Основними, які використовуються від час викладання і вивчення дисципліни, є: інтерактивні, кейс-метод, метод прес-формули, наочні методи, практичні методи, творчі методи, методи контролю та самоконтролю (графічний диктант та інші), дослідницькі та інші.

У процесі навчання всі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності – сукупності етичних принципів та визначених правил провадження освітньої та наукової діяльності, які є обов'язковими для всіх учасників такої діяльності та мають на меті забезпечувати довіру до результатів навчання та наукової діяльності, з урахуванням вимог Закону України «Про вищу освіту», «Про освіту», методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України для закладів вищої освіти з

підтримки принципів академічної доброчесності, Кодексу академічної доброчесності у Миколаївському національному аграрному університеті та інших документів.

Усі академічні тексти (освітні та наукові) здобувачів вищої освіти обов'язково перевіряються щодо їх відповідності принципам академічної доброчесності, у т. ч. за допомогою програми Unicheck.

Дотримання вимог академічної доброчесності для здобувачів освіти

Здобувачі освіти зобов'язані виконувати вступні, навчальні, контрольні та інші види завдань самостійно. Самостійність у виконанні завдання означає, що воно має бути виконане:

1) для індивідуальних завдань – особисто здобувачем, а для групових завдань – лише визначеною групою здобувачів, без втручання інших осіб, під керівництвом та контролем викладачів, що визначені як керівники, та затверджені відповідно до нормативної документації закладу вищої освіти з урахуванням індивідуальних потреб і можливостей осіб з особливими освітніми потребами;

2) якщо умови або характер завдання передбачають обмеження у можливих джерелах інформації – без використання недозволених джерел інформації.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм.

Дотримання вимог академічної доброчесності під час оцінювання

Оцінювання у сфері вищої освіти і науки відповідає вимогам об'єктивності, валідності та справедливості. Оцінювання є об'єктивним, якщо воно ґрунтується на заздалегідь визначених критеріях. Оцінювання є валідним, якщо воно здійснюється відповідно до критеріїв, що визначаються законодавством України та суб'єктом внутрішнього забезпечення якості освіти. Оцінювання є справедливим, якщо воно проводиться за відсутності конфлікту інтересів, дискримінації та неправомірного впливу на оцінювача.

3. МЕТА, ЗАВДАННЯ, ОБ'ЄКТ, ПРЕДМЕТ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «Формування та реалізація облікової політики підприємств харчової промисловості» є здобуття майбутніми бакалаврами з харчових технологій знань щодо елементів облікової політики підприємств, складовими яких є врахування технологічних процесів, задля формування у здобувачів вищої освіти сучасного економічного мислення і комплексного розуміння питань управління господарсько-фінансовою діяльністю підприємств харчування та оволодіння навичками їх практичного вирішення для підвищення ефективності виробництва, а також впровадження сучасних систем менеджменту.

Завдання дисципліни: оволодіння студентами організаційними і методичними прийомами формування та реалізації облікової політики.

Об'єктом дисципліни є облікові особливості процесів виробництва.

Предметом дисципліни є об'єкти обліку; технологічні та організаційні особливості підприємств харчової промисловості; способи оцінки об'єкту; загальноприйняті облікові принципи; облікові процедури; облік окремих видів господарських операцій підприємств; звітність.

До системи *компетентностей* належать:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми технічного і технологічного характеру, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у виробничих умовах підприємств харчової промисловості та у процесі навчання, що передбачає застосування теоретичних основ та методів харчових технологій.

ЗК 01. Знання і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 05. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ФК 20. Здатність укладати ділову документацію та проводити технологічні та економічні розрахунки.

ФК 27. Здатність підвищувати ефективність виробництва, впроваджувати сучасні системи менеджменту

Програмні результати навчання.

ПРН 04. Проводити пошук та обробку науковотехнічної інформації з різних джерел та застосовувати її для вирішення конкретних технічних і технологічних завдань.

ПРН 15. Впроваджувати сучасні системи менеджменту підприємства

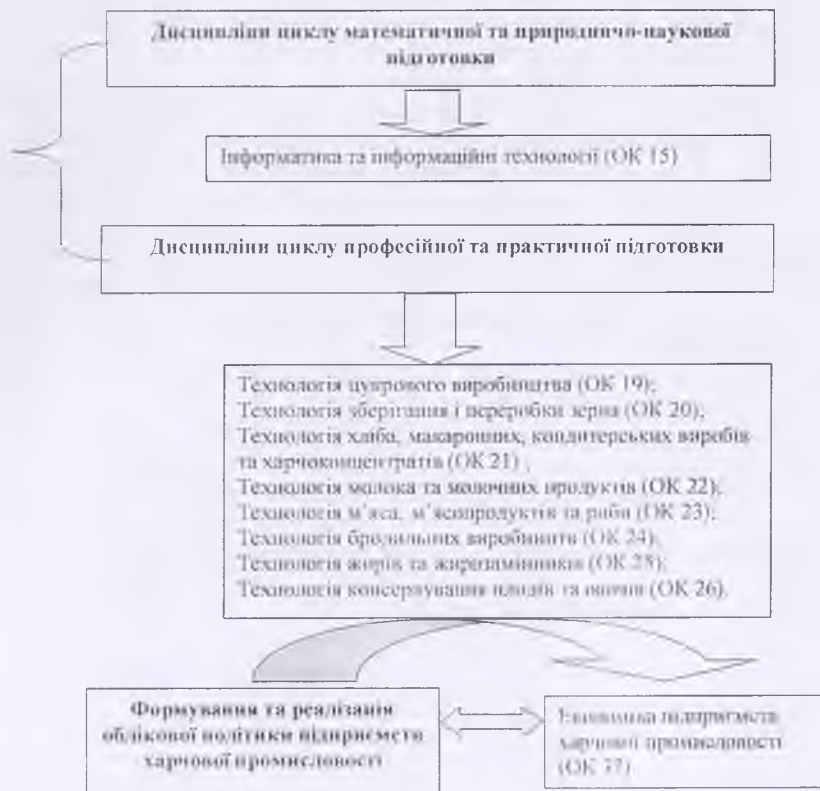
ПРН 23. Мати навички з організації роботи окремих виробничих підрозділів підприємства та координування їх діяльності.

4. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Здобувачі вищої освіти вже мають володіти базовими знаннями та компетентностями з окремих дисциплін, які заплановані до вивчення освітньо-професійною програмою підготовки здобувачів вищої освіти «Харчові технології».

До переліку дисциплін, які мають бути вивчені раніше, належать: Інформатика та інформаційні технології (ОК 15); дисципліни з вивчення технології виробництва продукції на підприємствах харчової промисловості (ОК 19 - ОК26); Менеджмент і маркетинг харчових продуктів (ОК 34); Економіка підприємств харчової промисловості (ОК 37).

5. МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ У СТРУКТУРІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

6. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль		Теми		Обсяги годин			
№	назва	№	назва	ЛЗ	ПЗ	СР	Разом
1	Теоретичні основи облікової політики	1	Сутність та призначення облікової політики	1	1	2	4
		2	Законодавчо-нормативне регулювання облікової політики	1	1	2	4
		3	Складові та елементи облікової політики	2	2	4	8
Всього за змістовий модуль 1				4	4	8	16
2	Особливості формування та реалізації облікової політики на харчових підприємствах	1	Документальне оформлення облікової політики підприємства	2	2	4	8
		2	Формування облікової політики	4	4	8	16
		3	Організаційні аспекти формування облікової політики підприємств харчової промисловості	4	4	8	16
		4	Організація документообороту на підприємствах харчової промисловості	2	2	4	8
		5	Організація інвентаризаційної роботи на підприємствах харчової промисловості	2	2	4	8
		6	Облікова політика щодо активів підприємств харчової промисловості	2	2	4	8
		7	Облікова політика щодо зобов'язань підприємств харчової промисловості	2	2	4	8
		8	Облікова політика щодо витрат підприємств харчової промисловості	2	2	4	8
		9	Облікова політика щодо звітності підприємств харчової промисловості	2	2	4	8
Всього за змістовий модуль 2				22	22	44	88
3	Економічне значення облікової політики	1	Фактори впливу на формування облікової політики підприємств харчової промисловості	1	1	2	4
		2	Облікова політика як елемент системи економічної безпеки підприємства	1	1	2	4
		3	Формування облікової	2	2	4	8

			політики як контекст економічного підприємства розвитку				
Всього за змістовий модуль 3				4	4	8	16
Всього годин по навчальній дисципліні				30	30	60	120

7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7.1 Загальний розподіл годин і кредитів

Назва змістового модуля	Кількість годин і кредитів		
	години	кредити	%
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи облікової політики	16	0,53	13,3
Змістовий модуль 2. Особливості формування та реалізації облікової політики на харчових підприємствах	88	2,94	73,4
Змістовий модуль 3. Економічне значення облікової політики	16	0,53	13,3
Всього	120	4,0	100,0

7.2 Склад, обсяг і терміни виконання змістових модулів

Назва змістового модуля	Кількість годин	Термін виконання, тиждень
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи облікової політики	16	1-3
Змістовий модуль 2. Особливості формування та реалізації облікової політики на харчових підприємствах	88	4-13
Змістовий модуль 3. Економічне значення облікової політики	16	14-15
Всього	120	X

7.3 Вид, перелік та короткий зміст лекцій

Тема 1. Сутність та призначення облікової політики.

Бухгалтерський облік як інформаційна база управління підприємством; облікова політика; наказ про облікову політику; мета облікової політики; завдання облікової політики; принципи облікової політики.

Key words: accounting, information, user, principles, functions, purpose, tasks (бухгалтерський облік, облікова політика, порядок, мета, завдання, принципи).

Тема 2. Законодавчо-нормативне регулювання облікової політики

Закон «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»; національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку; Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства; внутрішні розпорядчі документи щодо облікової політики.

Key words: law, accounting standards, methodological recommendations, legislative and regulatory acts, internal documents (закон, стандарти бухгалтерського обліку, методичні рекомендації, законодавчо-нормативні акти, внутрішні документи).

Тема 3. Складові та елементи облікової політики.

Складові облікової політики; елементи облікової політики; етапи облікової політики.

Key words: stages, sequence, components, elements (етапи, послідовність, складові частини, елементи).

Тема 4. Документальне оформлення облікової політики підприємства

Наказ про облікову політику; положення про бухгалтерський облік; посадові інструкції; документооборот.

Key words: order, regulation, document flow, rights, obligations, familiarization, responsibility (наказ, положення, документооборот, права, обов'язки, ознайомлення, відповідальність).

Тема 5. Формування облікової політики

Розробка облікової політики; затвердження облікової політики; ознайомлення з обліковою політикою; дотримання облікової політики; зміни в обліковій політиці.

Key words: development, approval, review, compliance, responsibility, changes (розробка, затвердження, ознайомлення, дотримання, відповідальність, зміни).

Тема 6. Організаційні аспекти формування облікової політики підприємств харчової промисловості

Особливості діяльності підприємств харчової промисловості; вплив особливостей діяльності на формування облікової політики; аналіз наказу про облікову політику харчового підприємства.

Key words: food industry enterprise, features of activity, accounting policy formation, accounting policy analysis (підприємство харчової промисловості, особливості діяльності, формування облікової політики, аналіз облікової політики).

Тема 7. Організація документообороту на підприємствах харчової промисловості

Документооборот на підприємстві харчової промисловості; організація документообороту; особливості документообороту.

Key words: document flow, organization of document flow, features of document flow, compliance with document flow (документооборот, організація документообороту, особливості документообороту, дотримання документообороту).

Тема 8. Організація інвентаризаційної роботи на підприємствах харчової промисловості

Сутність та види інвентаризації; організація інвентаризації; документальне оформлення організації та проведення інвентаризації; результати інвентаризації; матеріальна відповідальність.

Key words: inventory, material liability, inventory commission, invent (інвентаризація, матеріальна відповідальність, інвентаризаційна комісія, результати інвентаризації).

Тема 9. Облікова політика щодо активів підприємств харчової промисловості

Активи підприємства; особливості постачання, зберігання та використання активів на підприємствах харчової промисловості; особливості облікової політики щодо активів підприємства харчової промисловості.

Key words: asset, cost, supply, storage, use, write-off (актив, вартість, постачання, зберігання, використання, списання).

Тема 10. Облікова політика щодо зобов'язань підприємств харчової промисловості

Зобов'язання підприємства; види зобов'язань; особливості розрахунків на підприємствах харчової промисловості; договірні відносини; особливості облікової політики щодо зобов'язань підприємства харчової промисловості.

Key words: liabilities, settlements, taxes, debt, accounts receivable, accounts payable (зобов'язання, розрахунки, податки, заборгованість, дебіторська заборгованість, кредиторська заборгованість).

Тема 11. Облікова політика щодо витрат підприємств харчової промисловості

Витрати підприємства; види витрат; поняття витрат підприємства, їх класифікація; облікова політика витрат при постачанні; облікова політика виробничих витрат; облікова політика збутових та адміністративних витрат.

Key words: expenses, classification of expenses, types of expenses, supply, production, sales (витрати, класифікація витрат, види витрат, постачання, виробництво, збут).

Тема 12. Облікова політика щодо звітності підприємств харчової промисловості

Види звітності: фінансова, податкова, статистична; призначення звітності; використання звітності для управління підприємством та прийняття управлінських рішень щодо ефективності виробництва; змінні та місячні виробничі звіти; звіти матеріально-відповідальних осіб; оформлення

виробничих звітів за зміну; оформлення виробничих звітів за місяць; звітування виробничих цехів.

Key words: reporting, financial reporting, tax reporting, statistical reporting, management, management, production efficiency, report, production report, report of the materially-responsible person, report for change, report of production shop (звітність, фінансова звітність, податкова звітність, статистична звітність, управління, менеджмент, ефективність виробництва; звіт, виробничий звіт, звіт матеріально-відповідальної особи, звіт за зміну, звіт виробничого цеху).

Тема 13. Фактори впливу на формування облікової політики підприємств харчової промисловості

Зовнішні фактори впливу на формування облікової політики підприємств харчової промисловості; внутрішні фактори впливу на формування облікової політики підприємств харчової промисловості.

Key words: internal factors, external factors, influence, accounting policy formation, food industry enterprise (внутрішні фактори, зовнішні фактори, вплив, формування облікової політики, підприємство харчової промисловості).

Тема 14. Облікова політика як елемент системи економічної безпеки підприємства

Економічна безпека; роль облікової політики для економічної безпеки; вплив облікової політики на економічну безпеку.

Key words: economic security, the role of accounting policy, the impact of accounting policy (економічна безпека, роль облікової політики, вплив облікової політики).

Тема 15. Формування облікової політики як контекст економічного розвитку підприємства

Економічний розвиток підприємств; роль облікової політики в економічному розвитку підприємства; вплив облікової політики на економічний розвиток підприємства.

Key words: economic development, the role of accounting policy, the impact of accounting policy (економічний розвиток, роль облікової політики, вплив облікової політики).

7.4 Перелік та план практичних занять

Практичні заняття з дисципліни проводять з використанням практичних завдань та відповідної (визначеної до кожного заняття та окресленої на попередньому занятті викладачем) нормативної бази.

Години	Тема практичного заняття	План практичного заняття
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи облікової політики		
1	Сутність та призначення облікової політики	Графічний диктант. Опитування теоретичного матеріалу. Розв'язання практичних завдань.
1	Законодавчо-нормативне регулювання облікової політики	Графічний диктант. Опитування теоретичного матеріалу. Розв'язання практичних завдань.
2	Складові та елементи облікової політики	Графічний диктант. Опитування теоретичного матеріалу. Розв'язання практичних завдань. Самостійна робота №1.
Змістовий модуль 2. Особливості формування та реалізації облікової політики на харчових підприємствах		
2	Документальне оформлення облікової політики підприємства	Графічний диктант. Опитування теоретичного матеріалу. Розв'язання практичних завдань.
4	Формування облікової політики	Графічний диктант. Опитування теоретичного матеріалу. Розв'язання практичних завдань.
4	Організаційні аспекти формування облікової політики підприємств харчової промисловості	Графічний диктант. Опитування теоретичного матеріалу. Розв'язання практичних завдань.
2	Організація документообороту на підприємствах харчової промисловості	Графічний диктант. Опитування теоретичного матеріалу. Розв'язання практичних завдань.
2	Організація інвентаризаційної роботи на підприємствах харчової промисловості	Графічний диктант. Опитування теоретичного матеріалу. Розв'язання практичних завдань.
2	Облікова політика щодо активів підприємств харчової промисловості	Графічний диктант. Опитування теоретичного матеріалу. Розв'язання практичних завдань.
2	Облікова політика щодо зобов'язань підприємств харчової промисловості	Графічний диктант. Опитування теоретичного матеріалу. Розв'язання практичних завдань.
2	Облікова політика щодо витрат підприємств харчової промисловості	Графічний диктант. Опитування теоретичного матеріалу. Розв'язання практичних завдань.
2	Облікова політика щодо звітності підприємств харчової промисловості	Графічний диктант. Опитування теоретичного матеріалу. Розв'язання практичних завдань. Контрольна робота
Змістовий модуль 3. Економічне значення облікової політики		

1	Фактори впливу на формування облікової політики підприємств харчової промисловості	Графічний диктант. Опитування теоретичного матеріалу. Розв'язання практичних завдань.
1	Облікова політика як елемент системи економічної безпеки підприємства	Графічний диктант. Опитування теоретичного матеріалу. Розв'язання практичних завдань.
2	Формування облікової політики як контекст економічного розвитку підприємства	Графічний диктант. Опитування теоретичного матеріалу. Розв'язання практичних завдань.
30	Всього годин	

7.5 Теми, форма контролю та перевірки завдань, які винесені на самостійне обов'язкове опрацювання, та індивідуальної роботи

Теми, які виносяться для обов'язкового самостійного опрацювання, здобувачі вищої освіти вивчають у вільний від занять час. Самостійна робота в обсязі 60 години складається з вивчення матеріалу за допомогою конспектів лекцій, підручників, допоміжної літератури, законодавчо-нормативної бази, а також підготовки до практичних занять і виконання практичних і теоретичних завдань.

Змістовий модуль	№ з/п	Тема	Кількість годин	Форма контролю	Кількість балів	
					min	max
1	1	Сутиність та призначення облікової політики	2	опитування тестування перевірка завдань, винесених на обов'язкове самостійне виконання робота у Moodle	2	4
	2	Законодавчо-нормативне регулювання облікової політики	2	-//-		
	3	Складові та елементи облікової політики	2	-//-		
2	4	Документальне оформлення облікової політики підприємства	2	-//-	11	22
	5	Формування облікової політики	4	-//-		
	6	Організаційні аспекти формування облікової політики підприємств харчової промисловості	4	-//-		

	7	Організація документообороту на підприємствах харчової промисловості	4	-/-		
	8	Організація інвентаризаційної роботи на підприємствах харчової промисловості	4	-/-		
	9	Облікова політика щодо активів підприємств харчової промисловості	8	-/-		
	10	Облікова політика щодо зобов'язань підприємств харчової промисловості	4	-/-		
	11	Облікова політика щодо витрат підприємств харчової промисловості	8	-/-		
	12	Облікова політика щодо звітності підприємств харчової промисловості	4	-/-		
3	13	Фактори впливу на формування облікової політики підприємств харчової промисловості	4	-/-	3	3
	14	Облікова політика як елемент системи економічної безпеки підприємства	4	-/-		
	15	Формування облікової політики як контекст економічного розвитку підприємства	4	-/-		
	Разом		60	X	16	29

7.6. Перелік тем наукової роботи здобувачів вищої освіти у межах підготовки до гри «Наказ про облікову політику»

1. Відповідальність за формування та реалізацію облікової політики.
2. Аналіз визначення «Облікова політика».
3. Призначення та основні функції облікової політики.
3. Документальне оформлення облікової політики.
5. Особливості облікової політики на різних підприємствах харчової промисловості.

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти запропонована для тих здобувачів вищої освіти, які мають на меті отримати більшу кількість балів у результаті кращого засвоєння дисципліни завдяки виконанню індивідуальних завдань.

Для здобувачів вищої освіти, які мають на меті отримати більшу кількість балів	Оцінка в балах
Створення презентаційних матеріалів, зокрема англійською мовою	3 (8)
Формування інформації щодо тем дисципліни з різних джерел	5
Вирішення додаткового індивідуального завдання підвищеної складності	7
Формування файлу з первинними документами	5
Проаналізувати законодавчо-нормативну базу з окресленого питання	1
Скласти глосарій термінів з відповідної теми	1
Підготувати інформацію щодо особливостей проведення інвентаризації на підприємстві харчової промисловості відповідної підгалузі	7
Заходи неформальної освіти (тренінги, семінари, вебінари, курси тощо)	Зарахування відповідної теми з дисципліни та її оцінка в балах

7.6. Питання для поточного та підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

Бухгалтерський облік як інформаційна база управління підприємством.

Облікова політика.

Наказ про облікову політику.

Мета облікової політики.

Завдання облікової політики.

Принципи облікової політики.

Закон «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку.

Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства.

Внутрішні розпорядчі документи щодо облікової політики.

Складові облікової політики.

Елементи облікової політики.

Етапи облікової політики.

Наказ про облікову політику.

Положення про бухгалтерський облік.

Посадові інструкції; документооборот.

Розробка облікової політики.

Затвердження облікової політики.

Ознайомлення з обліковою політикою.

Дотримання облікової політики; зміни в обліковій політиці.

Особливості діяльності підприємств харчової промисловості.

Вплив особливостей діяльності на формування облікової політики.

Аналіз наказу про облікову політику харчового підприємства.

Документооборот на підприємстві харчової промисловості.

Організація документообороту.
Особливості документообороту.
Сутність та види інвентаризації.
Організація інвентаризації.
Документальне оформлення організації та проведення інвентаризації.
Результати інвентаризації.
матеріальна відповідальність.
Активи підприємства.
Особливості постачання, зберігання та використання активів на підприємствах харчової промисловості.
Особливості облікової політики щодо активів підприємства харчової промисловості.
Зобов'язання підприємства.
Види зобов'язань.
Особливості розрахунків на підприємствах харчової промисловості.
Договірні відносини.
Особливості облікової політики щодо зобов'язань підприємства харчової промисловості.
Витрати підприємства.
Види витрат.
поняття витрат підприємства, їх класифікація.
Облікова політика витрат при постачанні.
Облікова політика виробничих витрат.
Облікова політика збутових та адміністративних витрат.
Види звітності: фінансова, податкова, статистична.
Призначення звітності.
Використання звітності для управління підприємством та прийняття управлінських рішень щодо ефективності виробництва.
Змінні та місячні виробничі звіти.
Звіти матеріально-відповідальних осіб.
Оформлення виробничих звітів за зміну.
Оформлення виробничих звітів за місяць.
Звітування виробничих цехів.
Зовнішні фактори впливу на формування облікової політики підприємств харчової промисловості.
Внутрішні фактори впливу на формування облікової політики підприємств харчової промисловості.
Економічна безпека.
Роль облікової політики для економічної безпеки
Вплив облікової політики на економічну безпеку.
Економічний розвиток підприємств.
Роль облікової політики в економічному розвитку підприємства.

Вплив облікової політики на економічний розвиток підприємства.

8. Форма підсумкового контролю, критерії оцінювання результатів навчання та рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни

За всі види робіт впродовж семестру (виконання практичних вправ, тестування, опитування, контрольна та самостійна роботи, обов'язкова самостійна та індивідуальна робота, результати неформальної освіти тощо) здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 100 балів.

Оцінювання знань здобувача під час практичних занять відбувається за такими критеріями: своєчасність та правильність виконання практичних завдань; повнота і правильність відповіді під час усного опитування, виконання контрольної та самостійної роботи. Під час оцінювання індивідуальної роботи здобувача враховується її вид, актуальність, правильність виконання. Під час оцінювання робіт, які винесено на обов'язкове самостійне виконання, враховується своєчасність та правильність виконання завдань для самостійної роботи з дисципліни та розуміння змісту завдання і його вирішення. Під час оцінювання результатів неформальної освіти здобувача враховується відповідність напрямку та змісту тематики дисципліни, актуальність, документальне підтвердження участі у заході.

Зміст лекційного матеріалу, завдання для практичних занять та самостійної роботи здобувачів, індивідуальні завдання, графічний диктант, критерії та форми оцінювання, напрями наукової роботи розміщено на сторінці дисципліни у Moodle <https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=2736>– Графіки консультацій, проведення індивідуальних занять розміщено на сторінці кафедри <https://www.mnau.edu.ua/faculty-off/kaf-oblik/>. Основними deadline залежно від виду роботи є: наступне практичне заняття, підсумковий контрольний захід зі змістового модулю, атестація, заліковий тиждень.

Підсумкова оцінка здобувачів вищої освіти з дисципліни на заліку виставляється за умови наявності у нього позитивних оцінок з усіх її змістових модулів та атестацій. При цьому до залікової книжки виставляється загальна сума балів (від 60 до 100).

Присутність здобувача вищої освіти на заліку не є обов'язковою, якщо він погоджується на отриману оцінку. За умови бажання збільшити кількість балів здобувач вищої освіти складає залік у вигляді виконання практичного завдання. Незадовільна оцінка в залікову книжку не виставляється.

За будь-якої форми освіти перелік, зміст та оцінка роботи і знань здобувача є ідентичною.

№ змістового модулю	Кількість годин		Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
	ЛК	ПЗ			min	max	min	max
1	4	4	Графічний диктант	3	1	1	3	3
			Захист робіт, які винесені на самостійне опрацювання	2	1	2	2	4
			Опитування та спостереження за роботою на парі	1	1	2	1	2
			Самостійна робота №1	1	2	5	2	5
			Разом по змістовому модулю				8	14
2	22	22	Графічний диктант	10	1	1	10	10
			Опитування та спостереження за роботою на парі	11	1	1	11	11
			Контрольна робота №1	1	2	7	2	7
			Захист робіт, які винесені на обов'язкове самостійне опрацювання	11	1	2	11	22
			Індивідуальне завдання	2	2	6	4	12
			Разом по змістовому модулю				38	62
3	4	4	Графічний диктант	3	1	1	3	3
			Захист робіт, які винесені на обов'язкове самостійне опрацювання	3	1	2	3	6
			Опитування та спостереження за роботою на парі	3	1	1	3	3
			Індивідуальне завдання	1	2	6	2	6
			Підсумкове тестування	1	3	6	3	6
			Разом по змістовому модулю				14	24
Поточний контроль							60	100
Підсумковий контроль (залік)							10	20
Всього по навчальній дисципліні							60	100
Участь у заходах неформальної освіти за наявності документального підтвердження							1	5
Індивідуальне завдання							1	8

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти, та шкала оцінювання – залік

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	зараховано
82 - 89	B	
75 - 81	C	
64 - 74	D	
60 - 63	E	
35 - 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

На практичних заняттях використовується перегляд та обговорення освітніх, наукових та фахових відеороликів або дебатів з відповідної тематики; первинні документи та звітність підприємств харчової промисловості. Для поточного контролю використовуються елементи системи дистанційного навчання, зокрема з використанням системи MOODLE.

10. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНИХ АКТІВ

10.1. Базова література

1. Сіренко Н.М., Дубініна М.В., Баришевська І.В., Сирцева С.В., Мельник О.І. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах : навчальний посібник. Миколаїв : МНАУ. 2015. 439 с.
2. Давидюк Т.В., Манойленко О.В., Ломаченко Т.І. Бухгалтерський облік : навч. посібник. Харків : Видавничий дім «Гельветика». 2016. 392 с.
3. Зінченко О.В., Радіонова Н.І., Хаустова Є.Б. Бухгалтерський облік: у схемах і таблицях : навч. посібник. Київ : «Центр учбової літератури». 2017. 340 с.
4. Осмятченко В.О., Тесленко Т.І., Герасименко О.М. Бухгалтерський облік : навч. посібник. Київ: Простобук. 2017. 552 с.
5. Соболев В. М., Косата І. А., Розіт Т. В. Бухгалтерський облік : навчальний посібник. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2018. 222 с.
6. Перчук О.В., Усатенко Н.Ф., Джетере О.С. Харчові технології: технологічні розрахунки, облік і звітність у галузі навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 015 Професійна освіта (Харчові технології)». Переяслав-Хмельницький: Київ обл.): 2019 рік 196 с.

10.2. Допоміжна література

1. Іванченкова, Л., Ткачук, Г., & Скляр, Л. (2018). Проблеми формування обов'язкових компонентів облікової політики підприємства. *Food Industry Economics*, 10(3). <https://doi.org/10.15673/fie.v10i3.1064>

2. Андрущенко І.С., Жилиякова О.В. Класифікація витрат підприємств ресторанного господарства. *Science Review*. 2017. 7(7). Vol.2. С. 22-28.

3. Слободян Н. Ціноутворення та управління витратами на підприємствах харчової промисловості URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/1526>

4. Беренда Н.І., Саухіна О.В. Удосконалення управління дебіторською заборгованістю на підприємствах харчової промисловості. *Том 4 № 30 (2018). Вісник ХДУ Серія Економічні науки*. С. 99-102.

5. Беренда Н.І., Хабенко О.В. Особливості інвентаризації виробничих запасів на підприємствах харчової промисловості URL: <https://dSPACE.nuft.edu.ua/server/api/core/bitstreams/0c6819ca-8b0e-4dd9-bfae-efba317d1113/content>

8. Нагорна В.А. Організація облікової політики з обліку МШП на підприємствах харчової промисловості / Розвиток системи обліку, аналізу та аудиту в Україні: теорія, методологія, організація: збірник тез доповідей учасників ХІХ Всеукраїнської наукової конференції. – К.: ДП «Інформ. – аналіт. агентство», 2021. С. 209-212.

9. Осадча Г.Г., Власенко І.М. Ціноутворення на продукцію харчової промисловості URL: <https://magazine.faaf.org.ua/cinoutvorennya-na-produkciju-harchovoi-promislovosti.html>

10. Мельник Ю.М., Гуцулюк А. С. Особливості обліку основних засобів на підприємствах харчової промисловості Зб. наук. пр. молодих учених, аспірантів та студентів / Одес. нац. акад. харч. технологій ; гол. ред. Б. В. Єгоров. – Одеса, 2019. – С. 169–170.

10.3. Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України URL: www.rada.gov.ua

2. Кабінет Міністрів України URL: www.kmu.gov.ua

3. Міністерство фінансів України URL: www.minfin.gov.ua

4. Міністерство економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>

5. Миколаївський національний аграрний університет URL: <http://oblik.mnau.edu.ua/>

10.4. Законодавчо-нормативні акти

1. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс]: наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

2. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : наказ Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87 URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : закон України від 16 липня 1999 р. № 996-XIV URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

4. Про затвердження Методичних рекомендацій з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості : наказ Міністерства промислової політики України від 09.07.2007 № 373 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0373581-07#Text>

5. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо впровадження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку у сфері громадського харчування і побутових послуг, гармонізованих з міжнародними стандартами : наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України 17.06.2003 N 157. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0157569-03#Text>

6. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування : наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 01.05.2020).

7. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку : наказ Міністерства фінансів України від 24.05.95 № 88 URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

8. Господарський кодекс України : закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

9. Кодекс законів про працю України : закон України від 10.12.1971 № 322-VIII URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

10. Конституція України : закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-BP URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

11. Методичні рекомендації з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів, розрахунків та незавершеного виробництва сільськогосподарських підприємств : додажок до листа Міністерства аграрної політики України від 04.12.2003 р. № 37-27-12/14023. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

12. Податковий Кодекс України : закон України від 02 грудня 2010 р. № 2755 VI URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» : наказ Міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 р. № 290 (URL: <http://zakon.rada.gov.ua>).

14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : наказ Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 318 URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

15. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів : наказ Міністерства фінансів України від 10.01.2007р. № 2 URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

Рекомендовані офіційні сайти

1. Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua
2. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.kmu.gov.ua
3. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.minfin.gov.ua
4. Міністерства аграрної політики та продовольства України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.minagro.gov.ua
5. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sts.gov.ua/>
6. Миколаївський національний аграрний університет [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://oblik.mnau.edu.ua/>

Робочу програму розроблено:
канд. екон. наук., доцентом кафедри
обліку і оподаткування

Ю.Ю. Чебан